

Chrudim.

Dr. Jakob Sachsel

Josef Löwenstein
Zájemce bei Chrudim

Richard Traub

Bernhard Freund

Tempel in Raubowitz (Außenansicht)

Vítěslav Werner

Geschichte der Juden in Horažďiowitz und Umgebung.

Bearbeitet von
Karel Němec, staatl. Konservator, Horažďiowitz.

Dějiny Židů v Horažďovicích a okolí.

Zpracoval
Karel Němec, st. konservátor, Horažďovice.

Nad řekou Otavou, právě uprostřed mezi Strakonice a Sušicí, leží Horažďovice, čítající touto dobou 3220 obyvatel. Leží v kraji převážně zemědělském na rozhraní Brd a Šumavy, což dodává městu i okolí zvláštního rázu. Půl hodiny cesty vzdálena jest Přecheň, poslední šumavská hora, s věkopamátným kostelíkem, přý desátým v Cechách a s prastarým župním hradem z dob Přemyslovců. Hradební zdi jsou ovšem již skoro srovnány se zemí a jen několik bašt naznačuje původní rozsáhlost. Ještě starší nežli hrad jsou jižně od kostelíka zachovalé valy pohanského hradiště, se kterých je skvostná vyhlídka na západ k Šumavě. As hodinu odtud rýsuji se mezi horstvem kolosální ruiny Rabi.

H. jsou staré poddanské město již z doby Václava II. Z r. 1292 mají ve znaku dvě stříbrné věže se štíty a střelami. Jakožto město poddanské nadány byly rodem Bavorů ze Strakonice mnohými právy a církevnímí statky. Na západní straně města stojí bývalá tvrz, pozdější zámek, který byl rozšířen a přestavěn ke konci 17. stol. H. byly pevnými hradbami i hlubokým příkopem dobře chráněny. Tak odolávaly za obléhání r. 1307 útoku vojsk vedených králem Rudolfem I., jenž u H. nedaleko samoty Jarova zemřel. K obléhání došlo pro odboj Bavorů strakonických, tehdejší to horažďovické vrchnosti. R. 1477 byly po druhé obléhány Bohuslavem ze Svamberka po celý jeden rok a teprve po úplném vyhladovění se Horažďovičtí vzdali. Tehdy byl pánem města Racek z Kocova, jemuž kdysi král Jiří Poděbradský byl nakloněn a město i výsadami obdařil. Ale později pro odboj a výtržnosti téhož Racka došlo ke zmíněnému obléhání H. Dále bylo město dobýváno za krále Vladislava r. 1502. To se stalo již za nové vrchnosti Pávy Švihovského, s nímž zmíněného roku král uzavřel mír a Horažďovické za stálost v bojích odměnil výsadou, že směli pečeti své listiny červeným voskem na způsob vyšší šlechty. Rovněž rod Švihovských obdařil město četnými výsadami, které ale pozdějšími členy toho rodu, hlavně Theobaldem, byly okleštěny. Proto došlo k rozepřím, v nichž občané se dovolávali práva u císaře Matyáše, ale marně. Dokonce r. 1616 po smrti Theobaldově odepřeli poslušnost Johance Švihovské, začež po stížnosti jejího nezletilého syna Ferdinanda Karla byly všechny radní osoby zavalány do Prahy a tam na hradě přes zimu v krutém vězení držány.

V krátkém čase po tom došlo k známému povstání proti Ferdinandu II. a tu r. 1619 počítali Horažďovičtí, hlásící se tak jako jejich vrchnost ke straně podobojí, krutost vojenského vpádu, tentokrát nejohroženějšího ze všech. Generál Bqoi oblehl město a v krátku ho dobyl. Vojáci hned po vpádu do města na několikero místech zapálili, takže vnitř i zevnitř hradb město

hořelo, věž se spálila, zvony i hodiny zničeny, rathouz se starými listinami, špitál se sladovnou, vše v hrozném ohni vzalo za své. Ze při tom nastalo drancování a týráni, je nasnadě. Zle bylo ve městě. Došlo to tak daleko, že i povozy a koně musili Horažďovičtí dát na vyvezení lupu. Purkmistr a konšelé vyslali potom tři páry prosebníků do světa o fedruňk. Došli až do Německa a přinesli 330 kop. Ferdinand Švihovský přel za hranice co přívrženec Bedřicha Falckého a kdesi ve Francii zemřel.

Horažďovské panství prodal vítězný Ferdinand hraběti Adamu ze Sternberka za 74.580 kop 40 grošů měšenských, což se stalo r. 1622. Až do válek třicetiletých stály Horažďovice v popředí zájmu obecného. Horažďovičtí měli jednu z nejlepších knih měšenských práv z r. 1495 a konšelé slyňli odedávna spravedlivosti a moudrosti svých rozsudků, takže okolní města jako Sušice, Strakonice, Kasejovice i Blatná se ve sporech odvolávala do Horažďovic. Nastoupením katolického rodu Sternberků nastaly městu klidnější doby. Ti tam byli někdejší rebelové, protireformace zlomila jim páteř. Vrchnost, pravda, jednala s nimi lidsky, rozmnožila výsady, opatřila jim třetí trh (jeden byl z doby krále Jiřího, druhý od Rudolfa II.). Stavěny a rozšiřovány církevní budovy. Tak r. 1685 rozšířena za Sternberků minoritický klášter a postavena na vrchu Stráží kaple, Loreta zvaná, což se stalo r. 1659 za Ludmily, vdovy po F. M. Sternberkovi. Roku 1691 za hraběte Václava Vojt. Sternberka po požáru znovu postavena byla v renesančním stylu radnice, která r. 1926 byla zbořena, aby učinila místo budově moderní. Jediná věžička, nyní na sboru cirkve československé se nacházející, jest zbytkem starého rathouzu a pamětníkem oněch dob. Také veliké panské sýpky jsou z doby sternberkovské z r. 1682. R. 1719 přechází panství se Sternberků na rod Thunovský a krátce potom dostává se Eleonoře z Mansfeldu, r. 1723. R. 1748 přešlo na V. M. z Pöttingu a r. 1755 drží horažďovické panství Karolina z Löwensteinu. Rychle vystřídal se ještě Rumerskirchové, kteří byli vlastníky panství za válek napoleonských až do r. 1834, kdy je koupil hrabě Rud. Kinský. V tomto rodu udrželo se panství až podnes. Město ovšem již dávno přestalo být městem poddanským.

Z kroniky židovstva na Horažďovicích.

V následujících řádcích podáme ukázky z dějin Židů na H. spíše formou kronikářskou. Usazení tu byli Židé od pradávna, ač písemné doklady jsou teprve od válek třicetiletých. Záznamy starší vzaly patrně za své při častých požárech, hlavně při spálení rathouzu r. 1619. V době té neměli v Horažďovicích